

PERSBERICHT

BaMa-hervorming plaatst opleidingen in de Chemie in nieuw perspectief

De academische bachelor- en masteropleidingen in de Chemie werden in het voorjaar 2010 bezocht door een visitatiecommissie die de kwaliteit van de opleidingen grondig heeft onderzocht. In haar eindrapport dat op 15 december 2010 officieel aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad wordt aangeboden, brengt de commissie verslag uit van haar bevindingen. De commissie meent dat de opleidingen van degelijke kwaliteit zijn en is positief over de mogelijkheden die studenten krijgen om te internationaliseren, alsmede zich te oriënteren op het complexe chemische beroepenveld. De commissie pleit onder meer voor de volledige indaling van de lerarenopleiding in de onderwijsgeoriënteerde mastervariant en een intensiever gebruik van Engelstalige handboeken vooral in het bachelorcurriculum.

Betrokken opleidingen

De academische opleidingen in de chemie worden in Vlaanderen in vijf universiteiten aangeboden: De Vrije Universiteit Brussel (VUB), de Universiteit Gent (UGent), de Katholieke Universiteit Leuven (K.U.Leuven) en de Universiteit Antwerpen (UA) bieden een bacheloropleiding en een masteropleiding in de chemie aan. De K.U.Leuven biedt daarnaast voor haar masteropleiding een Engelstalige variant aan: Master of Chemistry. De Universiteit Hasselt (UHasselt) biedt een bacheloropleiding in de chemie aan. De K.U.Leuven biedt de twee eerste bachelorjaren ook aan op haar campus in Kortrijk, waarna studenten voor hun derde bachelor doorstromen naar de campus Leuven. In de bacheloropleiding aan de UGent hebben de studenten in het laatste semester de keuze tussen twee afstudeerrichtingen: afstudeerrichting Chemie en afstudeerrichting Chemie en Technologie. Deze laatste afstudeerrichting - waarbij studenten gedurende een semester opleidingsonderdelen volgen aan een academiserende opleiding aan een hogeschool niet aan de basiskwaliteit. Deze afstudeerrichting werd door de commissie negatief beoordeeld.

Beoordeling

De commissie toont zich tevreden over de kwaliteit van de bachelor- en masteropleidingen. De opleidingen hebben allen degelijk geformuleerde doelstellingen die ze in de praktijk weten om te zetten. De participatie van studenten in deze kleinschalige chemieopleidingen kan in verschillende opleidingen nog verbeterd worden, maar door de **kleinschaligheid** van de opleidingen, verloopt het contact tussen studenten en docenten **laagdrempelig**. Studenten worden in alle opleidingen degelijk begeleidt. De **studiebegeleiding aan de bacheloropleiding aan de VUB** is in handen van het Centrum voor Studie en Begeleiding (CSB). De meerderheid van de studenten doet een beroep op dit CSB en stelt dat dit CSB hun kennisniveau sterk bijspijkt. De docenten houden op vastgelegde tijdstippen permanentie in het CSB zodat studenten er met al hun vragen terecht kunnen. De commissie meent dat de manier waarop het CSB de studenten naar een hoger kennisniveau brengt, **internationaal toonaangevend** is.

In de masteropleidingen hebben de betrokken instellingen in het kader van de BaMa-curriculumhervorming gekozen voor een 'drie-sporen' beleid. Naast een primair *onderzoeksgeoriënteerde* master, worden zowel een *professionele/industriële* variant als een *onderwijsgeoriënteerde* variant aangeboden. De *professionele/industriële* variant beoogt een gemakkelijkere toegang tot het bedrijfsleven en kan volgens het beroepenveld een meerwaarde vormen, al vindt dit beroepenveld het toch wenselijk dat afgestudeerden **eerst doctoreren alvorens de**

overstap te maken naar een industriële omgeving. Gezien de inspanningen die de opleidingen Chemie zich getroost hebben in de ontwikkeling van hun professionele/industriële master, verdient dit punt in de nabije toekomst verdere aandacht.

De *onderwijsgeoriënteerde* mastervariant biedt volgens de commissie een belangrijke mogelijkheid om het aantal academisch gevormde **leerkrachten met een chemiediploma en mét persoonlijke onderzoekservaring te laten toenemen.** Het is volgens de commissie **onbegrijpelijk** dat studenten die de academisch *onderwijsgeoriënteerde* mastervariant volgen, naast de reguliere 120 studiepunten 30 extra niet-ingedaalde studiepunten van de Specifieke Lerarenopleiding (SLO) moeten volgen. Concreet betekent dit dat een student die de onderwijsgeoriënteerde mastervariant volgt **vijf en een half jaar moet studeren om als volwaardig (zelfstandig) leerkracht aangesteld te kunnen worden** in het secundair onderwijs. De commissie is van mening dat de opleidingen Chemie zonder in te boeten aan de kwaliteit van de afgestudeerde academische onderwijsgeoriënteerde master, de 30 extra studiepunten van de Specifieke Lerarenopleiding (SLO) volledig moet kunnen laten indalen in het reguliere tweejarige masterprogramma. De commissie beseft dat hiervoor **decreetwijzigingen nodig** zijn en spoort de opleidingen Chemie aan om in gezamenlijkheid dit **pleidooi bij de bevoegde minister** aan te gaan.

Tijdens deze visitatie heeft de commissie kunnen vaststellen dat qua internationalisering vooruitgang is geboekt tegenover de vorige visitatie. **Internationalisering** wordt in vrijwel elke instelling getrokken door gemotiveerde medewerkers die ervoor zorg dragen dat de verschillende mogelijkheden effectief gecommuniceerd worden aan de studenten. Alhoewel er **nog steeds een bepaalde schroom** blijft bestaan bij een deel van de docenten, lijkt **studentenmobiliteit al veel meer aanvaard en gedragen** door een bredere basis.

De visitatiecommissie is ook pleitbezorger van het **intensiever gebruik van internationale handboeken.** De leerstof wordt hierin behandeld en geïllustreerd op een prikkelende manier. Ze wordt veelal ook automatisch in een bredere context geplaatst wat essentieel is voor de academische vorming van de student. Bovendien kunnen handboeken een **belangrijk didactisch instrument zijn om de samenhang tussen verschillende opleidingsonderdelen in het curriculum te verduidelijken** en te illustreren. Er zal een keuze gemaakt moeten worden voor enkele standaardwerken die door de studenten gebruikt kunnen worden voor meerdere opleidingsonderdelen.

De commissie

De visitatiecommissie heeft de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- **Prof. dr. L.W. Jenneskens**, gewoon hoogleraar fysisch-organische chemie, Universiteit Utrecht

Vakdeskundige leden:

- **Prof. dr. J. Heck**, gewoon hoogleraar anorganische chemie, Universität Hamburg
- **Dr. G. Van Lommen**, directeur medicinale chemie, Galapagos NV

Onderwijskundig lid:

- **Prof. dr. L. Buydens**, gewoon hoogleraar, Radboud Universiteit Nijmegen

Student-leden:

- **Mevr. I. Lindemann**, masterstudent Chemie, UGent
- **Dhr. S. Vandendriessche**, masterstudent Chemie, K.U.Leuven

Dhr. Patrick Van den Bosch, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), trad op als projectbegeleider en secretaris voor deze visitatie.

Meer info

Het volledige rapport van de visitatiecommissie verschijnt na de aanbieding op de website van de VLIR: www.vlir.be. Voor meer informatie kan u zich wenden tot de Cel Kwaliteitszorg van de VLIR:

- Projectbegeleider commissie, Cel Kwaliteitszorg, Patrick Van den Bosch (02 792 55 15)
- Exemplaren van het rapport kunnen bekomen worden bij Suzanne Spolspoel (02 792 55 02)